

Výber z Páleníc,
Denníkov
a Nočníkov
z ročníkov
2013 - 2014
(a niečo aj z 2015)
+ CD

CONTROLE

Nº 1

**BORIS
FILAN**

Po vtákoch

**BORIS
FILAN**

Po vtákoch

slovart

Podakovanie

V spolupráci s RTVS sa moje písma stali zvukom a z neho príbehmi tejto knihy. Aj traja mušketieri boli štyria. Takže so mnou: Marian Grebáč, Vincent Štofánik a Václav Mika. Vďaka.

Text © Boris Filan 2015

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2015

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-0962-1

Pán stvoril hlinu. A povedal jej: „Posaď sa!“
„Hľa, čo všetko som urobil,“ povedal Pán.
„Kopce, more, oblohu, hviezdy.“ Som potomkom tej hliny, ktorá sa posadila a pozerala okolo seba. Je úžasné, koľko nádherných vecí a bytostí si stvoril, Pane. Nikto iný by nič také nedokázal. Dobrá práca, pane! Amen.

(sv. Bokonon)

OBSAH

Šťastný muž	9
Zázrak byť ženou	20
Hanobenie	29
Pán hlavný, platím!	31
Obete žalujú	36
Hron do toho	39
Najväčší básnik	46
Denníky 1	54
Buď svetlo	59
Detské zbrane	62
Láska s ôsmimi nohami	66
Jablká s hruškami	70
Východ je východ	76
Chrám svätého Egídia	82
Nočníky 1	86
Dáma v zlatom	91
Egyptská rana	102

Kukuričná pieseň lásky	113
Pêle-mêle	124
Dušičky opilcov	132
Betlehem	139
Denníky 2	142
Dobrú noc!	147
Zámodrie	152
Bože, vďaka za lyžičky, vidličky a nože!	162
Amerika z rýchlika	172
Nočníky 2	183
Šibi ribi	188
Vôňa domova	196
Múzeum nelásky	207
Vianočná hviezda	215
Fotograf	221

Chcem písať o mužovi, ktorý sa nebojí nahlas povedať, že je šťastný. Vracali sme sa s mojím synom Oliverom z Košíc. Boli sme tam prezentovať novú knižku *Vodka, duša, kaviár* o našom spoločnom veselom putovaní po Rusku. Po hodinke cesty sme sa vybrali do jedálneho vozňa, aby sme tam posedeli pri kávičke a iných skromných rozkošiach. Asi desať minút po nás vošiel do reštaurácie muž, ktorý vyzeral ako slovenský Bruce Willis. Dobre stavaný, s oholenou hlavou a s výrazom skúseného hráča pokra. Pohyboval sa veľmi suverénne. Nie ako niekto sebavedomý alebo dôležitý – skôr som podvedome zachytil, že tá suverenita je trošku prehnaná. Vyzeral na štyridsaťpäť rokov, pôsobil, že je vytrénovaný a... čudný. Mal na očiach veľké čierne okuliare, aké nosia vo filmoch chlapi, ktorí osamelo zabíjajú pre mafiu. Možno ešte lepšie ako do jedálneho vozňa by zapadol do amerického westernového vlaku spreď sto rokov. Ako osamelý pištoľník na ceste za pomstou. Keby som bol šerif a jedálny vozeň saloon, spýtal by som sa ho: „Co tady pohledáváte, cizince?“ A on by odpovedal: „Jdu si svou cestou.“ Ale to všetko si uvedomujem dodatočne. Tajomný neznámy si sadol cez uličku, kúsok za môj chrbát, a objednal si u čašníka šípkový čaj a vysmázaný syr s tatárskou omáčkou. To nie je pištoľnícke menu. Dnes už jedálne vozne dávno nie sú to, čo bývali. Ale ešte stále sú ich hostia niečím výnimoční. Lakomci, lenivci a zbabelci zostávajú celú cestu na svojich miestach. Návšteva reštauračného vagóna sa na Slovensku stále považuje za niečo neštandardné. Je pre ľudí spojená s márnosťou.

tratnosťou a alkoholom. Kedysi boli v medzinárodných vlakoch čisté luxusné jedálne vozne, ale čašníci hovorili po maďarsky, platilo sa v cudzej mene a bola tam strašná drahota. Dnes sú ceny v reštauračných vagónoch podpriemerné. Ale aj tak väčšina ľudí zostane pre istotu sedieť vo svojom kupé. Vo vlakoch z Košíc býval jedálny vozeň vždy natrieskaný a plný života. Prvé pol-deci, *na zabriatie*, zažiarilo už na svitaní, hneď ako sa vlak pohol. No a potom nasledovali ďalšie na všeličo iné. Na zdravie, do jednej nohy, do druhej. Mužom postupne očerveneli tváre, vyzliekli si rôznofarebné saká, vyhrnuli rukávy a vagón sa zmenil na jedno z najútulnejších miest na svete. V Bratislave chlapi vyliezali z vlaku ako porazení partizáni. Teraz je už pár rokov po srande. Ľudia sa vo všeobecnosti boja piť, ako sa patrí. To je naozaj udalosť, keď si niekto dopraje trošku radosti. Ale pochybná povest' jedálneho vozňa zostáva. Po návrate sa vás pýtajú: „Aká bola cesta?“ Vy poviete: „Dobrá, celú sme ju presedeli v jedálnom vozni,“ a všetci sa usmievaajú a žmurkajú, ako keby ste sa vrátili z lacného Paríža. Pokračovali sme s mojím synom v rozhovore. Cítil som, že záhadný muž s veľkými slnečnými okuliarmi nás počúva. Po chvíli nečakane prehovoril: „Pánové, mám pocit, že spoznávám hlas z rozhlasu. A je s ním ten Oliver, o ktorom ten hlas často hovorí.“

Muž sa predstavil a hneď nám aj všetko vysvetlil. „Som slepý, ale mám dobrej cit a pameť na hlasy.“ Sám od seba začal rozprávať svoj neuveriteľný príbeh. Volá sa Václav Trnka, narodil sa v Prahe a oslepol ako dvadsaťsedemročný. V kine, počas premietania filmu *Milenka francúzskeho poručíka* s Meryl Streepovou. Myslel si, že je porucha na premietacom zariadení. Zrak stratil náhle, v dôsledku degeneratívnych zmien na očnom nerve. Lekári mu zachránili schopnosť rozoznávať svetlo a tmú. Cestuje do z Levoče do Bratislavy na kongres zväzu nevidiacich. Rozprával rýchlo, naliehavo, so snahou nás

zaujať a pre niečo nás získať. Netrvalo dlho a dozvedeli sme sa, čo by ho potešilo. Pán Trnka má doma syna Patrika, ktorý pozná všetky moje knižky a počúva rozhlasové *Pálenice*. Je 22-ročný, postihnutý najťažšou formou svalovej dystrofie. To je choroba, pri ktorej prichádza k oslabnutiu a postupnej strate svalov. Chlapec je upútaný na lôžko, dýcha s pomocou prístrojov. Môže jesť iba tekuté, kašičky a rozmixované ovocie. Leží takmer bezmocne v posteli, číta a sleduje televízny program. Pri pazeraní súťažnej relácie *Taxík* vie všetky správne odpovede. Keby prišli k nim domov, tak každú súťaž vyhrá. Patrik je veľký slovenský patriot. Keď hrá naša reprezentácia, úplne ožije. A keď rozhodca proti našim zle píska, tak by Patrik vyskočil z postele a išiel ho inzultovať. Lenže nemá silu sa ani pohnúť. Pán Trnka nám v jedálnom vozni porozprával svoj zhustený život. Keď prišiel o zrak, poslali ho do Levoče, kde sa vyškolil za maséra. Zoznámil sa s milým dievčaťom, oženil sa s ňou, majú dve deti. S pomocou kamarátov si svojpomocne postavil bezbariérový dom. Poradili mu pozemok, on tam išiel v noci, odkrokoval si miesto, či sa mu do domu vojde všetko, čo potrebuje. Peniaze na stavbu získal predajom bytu, takže musel mať všetko dokonale načasované. Každá profesia musela načas začať a presne podľa dohody končiť. Čo nestihli, musel dorobiť sám. Napríklad za noc vynosil z prízemia na poschodie toľko tvárnic, že by to trom chlapom trvalo pol dňa. Mal na stavbe dvojnásobne veľký fúrik, ktorý bol každému ťažký, tak sa ho ujal sám. Boli tam niekde opreté dve skrížené gulatiny. Zabudol na ne a tak sa o jednu udrel do hlavy, že takmer zrútil lešenie. Stratil rovnováhu, zoskočil na zem, kde bolo drevo s dvomi vyčnievajúcimi klincami, ktoré mu prepichli nohu. Prehryzol si pritom jazyk tak, že mu ho museli prišívajú. Od bolesti skočil bokom tak, že vylial slivovicu, ktorá bola jedinou odmenou za pomoc kamarátom. Ale dom stojí a bývajú v ňom. V Levoči si počkal na premiérku Radičovou. Zavolať na ňu: „Pani

premiérko, tady jsem,“ a napriek ochranke ju prehovoril, aby telefonicky pozdravila jeho syna upútaného na lôžko. „Předtím jsem tak odlovil i Dzurindu,“ povedal nám spokojne pán Trnka. Keď sme so synom odchádzali z jedálneho vozňa, povedal pán Trnka: „Chci, aby jste věděli, že jsem šťastnej. Mám dobrou práci, chytrýho kluka a skvelou rodinu. Prajem aj vám, aby jste byl šťastný.“ A ja som v rozpakoch povedal: „Ďakujem. Dovidenia!“

Netušil som, že to moje *dovidenia* slepému mužovi nebolo iba obrazné. Zrazu prišla chvíľa, keď som dostal pocit, že sa mám vybrať do Levoče a celý príbeh niekam posunúť. Chcel som sa s pánom Trnkou stretnúť. Porozprávať sa vo väčšej pohode ako v jedálnom vozni. Pozrieť si, ako vyzerá jeho mesto, dom a rodina. Možno niekam do Nitry alebo do Komárna by som za ním tak ochotne necestoval, ale v Levoči som nebol trestuhodne dlho. Okrem toho medzitým Spiš prišiel za mnou do Bratislavy. Mám medzi najlepšimi kamarátmi skvelých Spiššakov. Podľa mňa jeden najlepších maliarov v Európe, môj druh na cestách po Thajsku a Izraeli múdry Vlado Popovič. Jeho brat Ivan Popovič, maliar, animátor, režisér mi so synom Dávidom robí grafickú úpravu mojich kníh. Popovičovci sú skvelí umelci, svetobežníci a utešitelia žien. Občas z diaľky prichádzali pozdravy od ich rodičov. Ivan ma poučil, ako vyzerá a chutí jeden z najvzácnejších spišských šperkov – domáca slanina, ktorá sa na reze zaťahuje ako živý tvor. Architekt Maroš Kravec bol ako môj vlastný brat. Neuveriteľne nadaný, múdry a láskavý človek, ktorý už opustil túto planétu. Často sme spolu chodili robiť programy do Košíc a cestou sme sa zastavili u jeho rodičov. Nevieť zabudnúť, akí to boli sympatickí, čistí, milí ľudia. Ich balíčky, ktoré synovi pripravili, boli výtvarné diela. S Popovičovcami s architektom Kravcom som prešiel dlhé cesty. Nenásytne som počúval ich historky z detstva na Spiši. Postupne sa po-

prepájali s mojimi, takže ja som nasiaknutý Spišom až do duše. Milujem ich nárečie a mentalitu. Nevieľm, čo je tam hlboko pod zemou a v spišskom vzduchu a vode, ale rodia sa tam neuveriteľní talentovaní ľudia. V Prahe som objavil Lađu Gažiovú, ktorá pochádza zo Spišskej Novej Vsi a v Čechách je maliarska hviezda. Maľuje tak fantasticky, že som nemohol použiť jej obrázky do mojej knižky. Ja tak dobre a hlboko nepíšem, ako ona maľuje. Ladina sestra Lucia je speváčka a herečka, tiež žije v Prahe. Teraz som sa stretol s ich mamičkou doc. Máriou Gažiovou. Chcel som sa dozvedieť, ako sa na Spiši vychovávajú také senzačné dievčatá. Pani Gažiová sa za mnou zastavila v Levoči cestou z Prešova, kde bola prednášať. Už dávno som nemal možnosť stráviť chvíľu s takou skvelou ženou. Konečne môžem použiť slová *očarujúca dáma*. Má v sebe veľkú múdrosť, vyžaruje silu a pohodu. A má úžasné oči žien, ktoré je ľahké mať rád, ale je zložité ich milovať. Na otázku, ako vychovala také šikovné dcéry, povedala: „Hlavne som sa im do toho nemiešala.“ Pani Gažiová je klinická psychologička. Je úžasná, lieči iba svojou prítomnosťou. Poskytuje ľuďom pomoc a oporu v tomto komplikovanom prostredí.

Nevieľm prečo som si predstavoval, že prídem na Spiš v nádhernom jarnom dni, keď si po dlhej zime príroda poskočila ako netrpezlivý tanečník. Ale už od Vrútok pršalo. Slovensko v slnku a Slovensko v daždi sú dve celkom iné planéty. Meškali sme, ušiel mi autobus, zobral som si taxík, ktorý starosvetsky voňal benzínom a cigaretami. Dvadsať minút sme išli po asfaltke medzi chaoticky pozliepanými skupinkami rovnakých domov, ktoré sa nehodia do krajiny. Zrazu sme zabočili k mestským hradbám a veľkej vstupnej bráne. Mám rád mestá obkolesené múrmi, oblečenými do potrhanych handár času. Symbolizujú niečo trvácne, čo tu bude, aj keď sa rozpadnú sklenené paláce, ktoré z prachov vznikli a na prachy sa rozsypú. Prešli sme do centra stredovekého mes-

ta – tam nevadilo, že je zamračené a poprcha. Hrubým stenám, úzkym oknám a červeným strechám mrholenie pristane. Museli sme obísť celé námestie, takže som mal v cene taxíka aj prehliadku. Všetko dôležité je v Levoči na pár metroch. Chrám, radnica, kostoly. Stačí zobnúť okom a ste nasýtení. V Levoči sa raz-dva cítite ako doma. Pred stretnutím s pánom Trnkom som vyrazil na malý nákup. Ľudia sú tu výborní, sympatickí, svojskí, milí. Ale bolo to ako na šachovnici, biele políčka sa striedali s čiernymi. Na malom priestore sa tiesnia pri sebe stredovek, tri rôzne socializmy a paródia na kapitalizmus. V samoobsluže mali hnusné gumené rožky, kúpil som si k nim syr Karičku a bledú, na studeno spotevnú salámu. Ale na druhý deň som už v hoteli U Janusa raňajkoval čerstvý kozí syr s voňavými rajčinami, rukolou a ľahkou hriankou. Obchody sú nasiaknuté minulosťou a rezignáciou. Ale u Janusovcov som mal na večeru božskú domácu paštétu, kúsky pikantnej klobásky so zaváranými hríbkami, polievku z čerstvého medvedieho cesnaku so smotanou a nádhernú bravčovú panenku s jemným sósom a s opekanými novými zemiakmi. Makový koláč som odmietol, aby si nemysleli, že som pažravý. V kníhkupectve nemali žiadnu knihu o Levoči. V múzeu mi nevedeli nájsť nič o reštaurátoroch bratoch Kotrbovcoch s odôvodnením, že to už vyšlo dávno. „Sme v múzeu, to je ako stvorené pre dávno,“ pokúsil som sa žartovať, ale slečna v múzejnej knižnici bola vyľakaná, že vôbec niečo o Levoči chcem. No potom to všetko prudko vylepšili tri dievčatá. V chráme, po múzeu aj po radnici ma sprevádzali senzačné, vzdelané, milé a voňavé Levočanky a umožnili mi ochutnať veľkú porciu všetkého, čo obyvatelia tohto mesta v stredoveku povymýšľali. Mená mali nemecké, maďarské, latinské, ale boli to naši. Pán Werich odhalil veľkú pravdu. Stredovek je stred medzi dvomi vekmi a stále sa posúva. Takže aj dnešný vek má svoj stredovek. Len trošku menej použiteľný ako ten klasický, keď vznikali zázraky z rúk majstra

Pavla z Levoče. Aj k nemu sa časom dostaneme. Jeho sochy sú nemé, ale strašne veľa hovoria.

S nevidiacim pánom Trnkom som sa videl v živote iba raz, pol hodinky vo vlaku. Teraz sme sa v Levoči stretli ako dávni známi. Bol presný, istý, priamy. Pohyboval sa s istotou, radostne, suverénne. Bolo okolo neho energeticky čisto. Ten človek ma nezvyčajne priťahuje tým, ako obstál v pretláčaní so životom. Málokedy stretnete chlapa, ktorý má tak jasno v tom, čo môže, čo má a čo musí. On svojím výzorom stelesňuje svoj život. A celý, celučičký jeho intenzívny, boľavý život je čitateľný vo všetkých gestách, mimike, v držaní tela a v modulácii hlasu. Prekážková Božia dráha, po ktorej sa pohybuje, ho naplňa energiou. Z Vaška Trnku prúdi sila ako voda z prameňa. Je nákazlivý tým, ako všetko akceptuje, zdoláva svojou ochotou a nadšením pre všetko vzájomné. Objavil tajomstvo, ako z rán, ktoré dostáva, čerpať odolnosť a silu. Keď sme potom spolu išli po meste, ani chvíľu som nemal potrebu sa obzerať, či stíha so mnou. Jeho prítomnosť ľuďom poskytuje istotu. Pochopil som, že je taký, lebo má poslanie. Sadli sme si do prázdnej kaviarne a ja som sa ho dve hodiny vypytoval. Ochotne a šťavnato odpovedal. Občas sa mi v hlave zapne malé štúdio a ja si podľa príbehu, ktorý počúvam, nakrúcam film. Ak by som ho mal zaznamenaný, bol by to svetový úspech. Vašek Trnka mi porozprával, ako žil pred dramatickým zlomom v živote. O zložitom detstve s nevlastným otcom. O práci žeriavnika na vysokých stavbách. O tom, ako sa z vojenčiny fintou dostal do Prahy na koncert americkej speváčky Suzi Quatro. Prebojoval sa až po pódium, a keď mu Suzi venovala úsmev, kľakol si pred ňou a roztrhal si na hrudi vojenskú košeľu, až gombíky lietali. Po úraze prešiel tvrdou školou a je tvrdo vyškolený. On sa nenarodil slepý, prišiel o zrak, keď už dobre vedel, čo stráca. Predtým bol športovec, milovník rozkoší a krásnych žien. Rozhodol sa, že si to zobrať nedá. A ani všet-

ko ostatné. Našiel si ženičku, postavil dom. Organizuje pre nevidiacich turistiku, športové hry, boli na púti peši až v Čenstochovej, prešli 400 kilometrov. Keby nestratil zrak, tak by to bol jeden z mnohých obyvateľov Prahy. Ale on oslepnutím uvidel svoju cestu a stal sa pre jedno slovenské mesto vzácnym a dôležitým. Nieкто tam hore si pomyslel, že by mohol Vaška Trnku ešte viac vyskúšať a zoceliť. Má syna, u ktorého sa objavila svalová dystrofia. Postupne začal mať problémy s chôdzou, s pohybmi. Je to systémové ochorenie, ktoré postihuje celé telo. Trošku ma prekvapilo, že si chce so mnou podať ruku. Mal som z toho stretnutia obavy. Napadlo mi, že správim chlapcovi trošku radosti. Dal som Vaškovi Trnkovi pár eur, aby Patrikovi za mňa kúpil darček. O hodinu mi už cez mobil radostne hlásil, že kúpil so zľavou *Encyklopédiu sveta*. „Je v ní na tri tisíce obrázků,“ tešil sa a dodal, „je obrovská, váží sedum kilo.“ „Preboha, hovoril si, že Patrik je takmer bezvládný, iba leží.“ „Neboj, on to zvládne.“ Nepochybujem, veď je to jeho syn.

Na druhý deň po mňa Vašek Trnka prišiel autom, ktoré šoférovala jeho dcéra. Povedal som mu, že som trošku sklamaný. Po tých všetkých jeho neuveriteľných činoch a výčinoch som čakal, že bude šoférovať on. Povedal, že chcel, ale nevedel, či mám dosť odvahy na takú jazdu, tak posadil za volant dcéru. Ešte nikdy som sa neviezol v aute, ktoré by šoférovala víla. Trnkova dcéra je maturantka. Dievčinka-bylinka, štíhla blondínka. Rozprávková krásavica. Dom Trnkovcov je výborný. Jednoduchý, účelný, praktický, bezbariérový. Pani Trnková nás privítala vo dverách. Hneď som všeličo pochopil. Je rovnako silná a odolná ako manžel, iba hodvábnejšia. Nepochybujem, že to má zložité, lebo ak je Vašek motor, tak pani Trnková musí byť všetko ostatné. Ona brzdí, usmerňuje, dáva na správnu mieru a do poriadku. Posteľ so synom Patrikom tvorí centrum celého ich bývania. Nie som žiadny krehkúň, ale takéto stretnutia ma

zasahujú tam, kam môj pancier nesiaha. A najviac ma to bolí, keď sú v probléme deti. V predizbe sme si nacvičili odovzdávanie darčeka. Tá encyklopédia je taká ťažká, že som mal problémy ju uniesť. Jej veľkosť a nespratnosť ma dostatočne zamestnala, aby som sa celkom nesústreďil na to, čo ma čakalo. V obývacej izbe je veľká, zložitá nemocničná posteľ. Pevná, kovová, vybavená mechanizmami a prístrojmi ako kozmický modul. A na tej posteli na vankúši sú dve úžasné, živé, múdre oči. Všetko ostatné postupne splyva s vankúšom a paplónom. Choroba Patrikovi Trnkovi postupne kradne telo. Ale tým, ako sa jeho svaly vyparujú, prebieha destilácia do duchovna. Kým sa neocitnete v tej izbe, kým nestojíte pri posteli, kým si nepodáte ruku s jeho ľahučkými snehobielymi prstami, nemôžete nič pochopiť. Ich chlapec prešiel nepredstaviteľnou premenou telesna na duchovno. Zrazu všetko to, čoho som sa obával, bolo jednoduché a uvoľnené. Pozdravil som ho a povedal som mu, že mám preňho knižočku. Patrik dýcha prístrojom, čo dáva jeho prejavu mimozemský rozmer. Ale stačil zlomok sekundy, aby som si s jeho očami vymenil všetky potrebné informácie. Trošku zmätku okolo spoločnej fotografie aj s ťažkou knihou správne rozptýlilo úvodné napätie. Ale vedel som, že tu, neďaleko mojej obľúbenej Litmanovej, sa odohráva zázrak. Neveril som, že niečo také vyslovím. V rodine, kde otec oslepol a syn je zasiahnutý ťažkou chorobou, je neskutočná pohoda. Oni tie údery biblicky prijali, spracovali a žijú s nimi závideniahodný život.

Ani mi to nejde z úst. Ale keď mi ponúkli, aby sme si išli sadnúť na čaj do kuchyne, tak som požiadal, aby sme zostali v obývačke. „Aby bol mladý pri tom,“ povedal som a dostal som od Patrika splyvajúceho s posteľou poďakovanie také jemné, ako keď sa vás dotkne slimák vystrčeným okom. Ten chlapec je už tam, kam sa tisíce rokov túžia dostať svätí muži v Indii a vysoko v Tibete. Zobrali ma medzi seba. Mal som chuť hovoriť „my“.

Patrik k rodine, v ktorej sa nikto sa nestážuje, nikto neplače. Levoča, pohoda, čajík a koláče. Vašek Trnka mi potom povedal, že Patrikovi sa od toho, ako intenzívne počúval počas tej hodiny, asi zväčšilo ľavé ucho. Usiloval som sa porozprávať veci, ktoré on mohol a chcel vnímať. Bolo mi s nimi neuveriteľne dobre. Ale po istom čase sme otec i ja súčasne zachytili jemné vibrácie. Vašek vedel, že ja viem, a hneď mi to aj vysvetlil. „Víš, za púl hodinky bude v televizi hokej. Slovensko hraje proti Francúzom. A to si Patrik nikdy nenechá ujít. Von je veľkej národovec, hrdej Slovák. Ale Slotu rád neměl. Náš syn je veľký národovec, ale není nacionalista.“ Už som sa chystal odísť, keď ktosi zazvonil. Pani Trnková išla otvoriť. Zastavil sa u nich mladý kňaz, prišiel Patrika vyspovedať. Deň predtým som bol na večernej bohoslužbe v chráme svätého Jakuba, a tam čakal na sposed' dlhý rad mladých ľudí. Uvažoval som, že sa tiež pôjdem vyspovedať. Ale to by si musel pán farár na mňa zobrať náhradné voľno. Uvažoval som, z čoho sa asi Patrik sposedá. Napadlo mi, že výnimočne je to tu opačne. Že mladý kňaz mu nič neodpúšťa. Prináša tomu chlapcovi od šéfa zhora ospravedlnenie. Ale to sú priveľmi zložité veci, aby som sa k nim čo i len približoval. Nechali sme Patrika s kňazom a išli sme spolu do kuchyne. Chcem teraz povedať niečo dôležité, ale obávam sa, že nenájdem dosť presné slová. Celá tá situácia počas mojej návštevy u Trnkovcov bola svojou obyčajnosťou mimoriadna. V atmosfére sa mohla vznášať tragika, účasť, súcitu. Na svoje prekvapenie som všetko vnímal, a doteraz si to uchovávam, ako bezproblémové. Bolo mi s Trnkovcami dobre. Všetci tu fungovali s nepredstieranou pohodou a spokojnosťou. Rozprávali sme sa o tom, že ich dcérka pôjde na medicínu, o nástrahách veľkomesta, o tom, ako si postupne upravujú dom. Tak – normálne. Bola to pre mňa celkom nová skúsenosť. Že ľudia v celkom iných životných podmienkach, než aké si my predstavujeme, nájdu silu vytvoriť svoj kvalitný, fungujúci, po-

hodový svet. Nevie, ako to dokázali, ale dokázali to. Musel som myslieť na všetkých ľudí, ktorí v zdraví a dostatku premárňujú svoje životy. Chcel som sa ešte ísť s Patrikom rozlúčiť, ale medzitým sa začal prenos z hokejového stretnutia. Iba som nakukol. Tie múdre žiariace oči sa vznášali nad posteľou. Ja ani neviem, či to môžem vysloviť, ale uveril som, že vďaka otcovi, rodine, ale najmä sám sebe, je Patrik šťastný. A nielen preto, že sme viedli nad Francúzmi 2 : 0. Do mesta ma znova viezla ich dcéra. Vašek Trnka sedel vzadu. Z ničoho nič povedal: „Když tady byl nedávno synovec, tak jsem vod domu auto řídil já, ale jenom po hlavní cestu. Nevím, jestli by sis se mnou troufal jet.“ Vašku, s tebou pokojne. Ty si už zvládol inú rallye. Nemôžem sa lúčiť slovom *zbohom*. Takže, *dovidenia*.

ZÁZRAK BYŤ ŽENOU

Som rád, že som muž, ale neodmietol by som lákavú ponuku byť ženou. Len na skúšku. Možno by mi to stačilo aj na jeden deň. Alebo radšej na deň a noc – zo zvedavosti. Ale mala by som jednu podmienku: prosím, nenúťte ma nosiť kabelku. Viem si predstaviť, ako by tá moja vyzerala. Nikdy by neladila s oblečením. A obsah by vyzeral presne ako moja izba, ako zadné sedadlo môjho auta, ako zásuvky v mojom písacom stole. Vo veľkej koženej kabele by som mala sklad rúžov, pol kila kľúčov, vysypaný tabak, hoci už roky nefajčím. Povaľovali by sa mi tam večne tečúce večné perá, voňavky, papierové vreckovky, puzdro na okuliare a rôzne doklady, karty a preukazy. Blúdili by medzi omrvinkami, cukríkmi a plastovými hračkami z kindervajička, ktoré mi moje deti dali ako talizman.

Závidím ženám, že majú vo svojich kabelkách dokonalý poriadok. Ako ináč by dokázali naslepo siahnuť do koženej tmy a na druhý-tretí pokus vytiahnuť presne to, čo potrebujú? Alebo nám ženy zatajili, že vidia prstami. Milujem pohľad na decentnú dámu, ktorá otvorí kabelku, dokonale sa sústreďí a vyšle ruku, ako keby posielala potápača nájsť poklad. Dobrý výraz na tú činnosť je šmátrať. Celé dobrodružstvo sa odohráva na displeji ženinej tváre – sklamanie, pochybnosti, a nakoniec jemná žiara spokojného úsmevu. Nezabudla! Našla. Nie celkom to, čo hľadala, ale nikto to nemusí vedieť. Viem oceniť skvosty, ako sú tašky Prada, Gucci alebo Louis Vuitton. Keby som taký poklad mal, tiež by som si ho prevesil